

Sanijela Matković

PJESME & PROZA

POETSKO UTJELOVLJENJE

Pišem.

U stvari, ja sanjam riječima.

Utjelovljujem te stihom.

Ustvari, ja ne pišem.

To te moje ruke stihom grle,
prelazeći neslućene daljine.

Ja ne pišem.

Naprotiv.

Ja o tebi više i ne mislim

- ta ja sam već odavno ti.

Ne, ja ne pišem.

To te se samo moja duša dotiče
u naglas izrečenom snu.

PJESNIČKA SVANUĆA

Na virtualnom trgu pjesnika,
rasprostiremo još jednu noć,
razapetu između jučer i sutra,
stvarnosti i čežnje...

Bojimo je svatko svojom bojom,
uz neizostavnu primjesu sjete,
premještamo mjesec i zvijezde,
beskrupulozno svojatajući zakutke neba...

A tako malo treba,
da nam pjesmom otpočnu,
jutra sretnih svanuća...

PRIZNAJEM

priznajem

"najsimpatičniji si kad se praviš kako nemaš pojma",

ponajprije o pojmu,

zatim o sebi.....

o meni.

O pogledima koje još nitko nije uspio ni prevesti ni naslikati...

O"slučajnim" gestama pažnje kojima se glasno odaješ...

O mojoj šutnji koju sam uglazbila samo za tebe.

priznajem...

Zar imam izbora!?

Sunce su poneki još uspjeli zakloniti rukom...

al LJUBAV,

nitko i nikada.

IZVJESNOST

Dok sa sličicama igrate
(staru igru) „CRNO i BIJELO“
bosa gacam kroz vaše prošlosti...

Spotičuć se od :

otoke,

poklone,

dragocijenosti...

Prepoznajem mirise Venecije,
nazirem plavetnila Santorinija...

slažem se da je "znanje krhko...i da nitko,, nitko ništa ne zna"

No, ovaj put je transparentno jasno.

U ovoj igri,

od nas troje netko će biti izigran!

ČEKAT ĆU TE

Čekat ću te u slijedećem proljeću.

Ovo se ne računa...

Previše je zagonetki na njegovim krošnjama...

Čekat ću te na do sada nepoznatim raskrižjima.

Uporno.. poput stopera na putu...

U lunama...

svim godišnjim dobima...

u smjenama dana i noći...

Čekat ću te.

Jer,

vlakove i putnike,

uvijek je netko dočikao i ispraćao.

MOJE STVARNO JA

Ja nisam ONA, i ti to znaš čak bolje od mene.

Ja nisam ni „ona“,

niti neka druga,

a pogotovo ne neka treća.

Ja nisam TI,

a još manje tvoja.

Nisam čak ni JA,

tek

neznatno svoja.

Ja sam ljubavi

čeznutljivo MI,

koje nas već dugo porađa kroz oluje.

To je ime kojim se predstavljam,

i moj nevidljivi portret

prasluka

tvojih

zbunjenih nedorečenosti

„dama koja pogledom kupuje stazu za nebo“

MI

to je moj jedini integritet i indetitet.

... moje stvarno JA!

I JESEN J EPITALA ZA TEBE

Između ostalih

I jesen je pitala za tebe...

Dala sam joj neki djelomično polovičan odgovor...

...Krijući tugu, kao što prosjak skriva zakrpu.

U stvari, ona jedina može razumjeti, da ima smisla u odlasku, prestanku, odumiranju...

... Nadam se, da je tomu tako.

Iskreno, zar bi netko drugi mogao razumjeti, zašto je jedno „proljeće“ utihnulo u najvećem cvatu.

Zbog čega su ptice umjesto cvrkuta, pustile suzu...

Zašto se noć odrekla mjesečine...

Da. Sigurna sam da je razumjela...

UTOPIJA

Poravnavam bordure na starom stolnjaku.

Prebrojavam već usahnule ruže.

Nagovaram već umoran gramofon,

da glasnije svira taj „Bolero“ u taktu zanižekanog sna.

Škarama uništavam sinočnju haljinu...

Cipela nema, plesala sam bosa. ...

ma sve je to ZBOG KIŠE.

Južina razapinje dušu, a duša suze.

MISTIKA TIŠINE

Uzimam je svaki put
Sa istančanim poštovanjem.
Ponekad i sa strahom.
Tu, pandorinu kutiju sna

I dok te na neparnim stranicama dočikam
Na parnim ispraćam
U širokim proredima
s tobom plešem.

U svojoj neobjavljenoj knjizi.
Koja nije doživjela
ni tiražu,
ni promociju,
ni pohvalu,
ni blamažu...

Jednostavno je ostala zapečaćena u meni.
Ne da bih je skrila,
već da bi postojanije bila.
...moja, tvoja i inih ljubavnika.

I dok je iščitavam

svaki put joj dajem novi naslov

Ponekad na tvom

Ponekad na mom jeziku

Poštujući mistiku tišine.

MIRIS SJEĆANJA

Odjevena u čekanje...

Umjesto broša, zatakla sam tišinu.

ZELENI BULGARI,

zamijenila s pola suze...

ZNAM.

mirišem na sjećanje

NOTOVLJE TIŠINE

Tišinom te;
dočikam,
ugošćujem,
dodirujem.

Tišinom ti:
nazdravljam,
potvrđujem,
njome ti se suprotstavljam.

Tišinom se:
s tobom pozdravljam,
ispraćam te,
mašem ti .

Zaodjenuta njome;
plačem,
sanjam,
pišem...

...tišinom te dišem!

ČEKAT ĆU TE

Putovanja su važan dio života...

Iskreno,
ne znam što bih
da svako malo ne otputujem
od tebe
k tebi

Kako bih jagodicama svojih prstiju
razmrsila tvoje tišine.
koje skupljam
hodočasničkom odanošću
ne bih li među njima pronašla
možebitne ostatke riječi.

Al doskora
i sve su prilike da će to biti skoro
stihom ću
nadglasati još jednu tvoju nijemost

...odjevena u neotiskane datume naših obljetnica
čekat ću te
dok nezazimi.

SAGA O ZELENOM KIŠOBRANU I TULUMBAMA

Gubeći se u nedorečenim emocijama
putujuću u „poslovnoj klasi“
po tko zna koji put između jučer i sutra .
U jednom (neočekivanom) trenutku
naglasio si (ničim izazvan)
i podvukao (bez boldirane linije)
kako ćeš doći „za 30 godina“.

Promjena se za tren nazrela u činjenici,
da si za razliku od dosadašnjih
slijedeći (potencijalni) dolazak najavio.
Ne nalazeći za shodno pitati
je li to vremensko razdoblje prekratko (ili...)
za dočekati nedefiniranu i (što je najgore) neopipljivu možebitnost.

Ma nije problem u čekanju,
percepciji,
fikciji...
ni što ćemo tada (za 30 godina) biti preveć stari i za starački dom.

Problem je u EGU
i samo tu.

U nemogućnosti oprosta,
prelaska preko „šengenske“ granice
verbalnog igrokaza
koji nam se jednom davno potkrao.

I BELIVE ...

Vjerujem da si moj.
Tamo,
u plemenitim, sućutnim daljinama...
U iskoraku,
kojega smo načinili nekoć,
davno,
- u skrovitosti zaboravljenog grada...

Gdje i nakon toliko vremena
ispod naslaga prošlosti,
i stidljivo razbacanog snijega,
zaogrnutu velom čežnje,
dodirima izrezbarena

spavaju obećanja....

Koja smo darovali jedno drugome
bez ijedne riječi.

NESRETANJA

Vječno

u činu mimoilaženja.

Nesretnuti,

ni sa srećom se nismo znali sresti.

Znam,

ako te i upitam jeli moglo drugačije,

ni sa mojim pitanjem se nećeš sresti.

Nesretnuti,

ni sa odgovorima se nismo znali sresti.

No,

još ima nade,

da se susretnu naše tišine,

naše samoća,

naša bjegstva,

naša jastva...

Vjerujem u to,

zbog dosadašnjih sretanja s tobom,

koja su se, istina dogodila u nesretanju

Zbog Obećanja, zapisanih u Knjigama...

Zbog ovog srca,
koje zahvaljujući
tim susretima u ne sretanjima još uvijek živi.
Vjerujem u to...
Jer vjerujem u Ljubav.

ČETIRI GODIŠNJA DOBA

Ne znam zbog čega.
Al' ponekad me,
onako na trenutak,
nas dvoje – podsjeti na jesen.
Iako smo radošću bliži proljeću,
a zagrljajima ljetu,
u srcu me
kad nas pogledam,
preplavi
toplina purpurne jeseni.
Jer, kao što purpurna boja lišća,
svjedoči o punini zrelosti,

tvoje usne

svjedoče o ljubavi.

Ljubavi,

u kojoj nikada ne bijaše mjesta polarnim zimama.

Od sva četiri godišnja doba,

ne znam zbog čega,

al' ponekad mi se

onako na trenutak učini,

da smo nas dvoje najsličniji jeseni.

Lijepo je što postojiš!

PUNOLJETNOST

Kišilo je, premda su najavlјivali vjetar.

Bez obzira na neobzirno vrijeme, snovi su i dalje

bili deklarirano jasni.

Jedno ime, jedna adresa, jedan pogled...

Možda bi bilo dovoljno i pola stiha

za neki,

barem polovičan početak priče,

koja je započela prije nepunih osamnaest godina.

Da,

cijela jedna punoljetnost stala je u srce.

Čeka li možda proljeće,

da se stvarnost odvaži oprašiti te cvjetove

radošću.

Može li se uopće poći unatrag...

Od ovoga pogleda,

od ovoga sada.

Unatrag osamnaest ljeta

i još više ispisanih zbirki pjesama koje su nehotice

otišle u vjetar.

No, nisu nestale.

Krošnje sjećanja skrile su ih u svojim tajnim

pretincima,

za neka vremena bolja od jučer.

Može li se s prvim poljupcem,
voljeti na posljednji pogled,
u prvom stisku ruke,
unjedriti zagrljaje čekane godinama.

Možda,
negdje,
ipak,
postoji sat koji vraća vrijeme u jučer
i suptilno ga sjedinjuje s ovim sada!?
Ovo promišljanje nije hipoteza, a teza još manje.
Priča je ovo o jednome snu.
O pogledu,
koji je trajao cijelu jednu punoljetnost.

TISUĆU NIJANSI SIVE

Ispovjedim li se vjetru

ili

tebi, svejedno je ...

Moj vapaj,

sudara se od četiri strane svijeta,

poput prazne limenke.

Zaplačem li pred oblacima ili pred tobom isto je...

Postići ću efekt zrcala,

u međuprostoru koji nas dijeli.

Okrenem li list na kalendaru, naprijed ili unatrag,

svejedno je...

Svaka sadašnjost obojena je istom bojom – s najmanje 1000 nijansi sive.

Pišem li ili brišem,

šutim ili molim,

plačem ili tugu šminkam osmijehom ,

sasvim svejedno je...

i ovaj nesuvisli poredak riječi,

stampedo nelogičnih emocija,

bez uzdaha i suze

u ovaj kasni sat....

svejedno je...

I to što će ovu pjesmu čitati (možda)

oni koji NAS nikad upoznali nisu (nisu imali gdje)...

Što će o njoj raspravljati,

oni koji je nikada nisu ni prepisali...

I to što noćas plešem bez maske,

zaogrnuta paučinom,

u cipelama koje si mi poklonio za prvu godišnjicu,

sve svejedno je...

u ovoj noći,

u ovom osjećaju,

u ovom beznađu,

u ovoj monološkoj raspri...

sve svejedno je,

kad nisi TU...

Kako danas,

podjednako i jučer i sutra,

To je u stvari

jedino što mi nikad neće biti svejedno,

- to što NISI TU

unatoč svemu!

SUBOTNJA BALADA

Umivam srce nekim lanjskim kišama.

Ispirem ga, ko ribarske mreže...

No, tu i tamo pokoja suza zapne,

poput riblje kosti

u ždrijelu koje ju je htjelo iskusiti.

I pitaš se, jeli užitak vrijedan bola...

Jeli ljubav vrijedna suze...

Jesu li snovi vrijedni vremena...

Pitaš se.

I preispitujući svoja pitanja,

nesvjesno koračaš u susret novim plimama,

novim kišama...

Pitaš se.

Ideš.

Putuješ.

Uvijek s istim, neumornim srcem.

U NEDOGLED

Priznajem,
promatrala sam ga,
često.

Ponekad i od toga češće.
Pa i kad nije bio tu.

Svaki trenutak,
bio je neka vrsta promatračnice.

Bilo da sam promatrala njegov lik, riječi, odsutnost...'

Promatrajući ga tako,
dešifrirala sam njegove tajne,
slušala njegove tišine,
razgovarala s njim bez riječi...

a on to nije znao...
on ništa slutio nije...

nije imao pojma,
da u svom tom promatranju želim samo jedno.

Spoznati...

Koji broj zagrljaja nosi!

PUTOPIS

dođoh, vidjeh, odoh...

U Lici mećava.

Ona filmska.

Svitanje

me

zagrlilo Hercegovinom!

SAZVIJEŽDA

Kao kad za zimskog jutra,

zora uzmiče pred studeni

umakla je noć.

Iskravši se ko praporac duše

pred pragom naših tišina.

Proparavši nebo ko obelisk duše.

Sve su sviježde iste.

Repetica je zvijezda
o koju
uhvatile su se suze.

MI

Tu sam,
iako se od ove daljine,
dalje – ne može biti.

No i daljina je naša.

A sve što je naše
smo u stvari TI i JA.
Stoga i kada smo daleko
(a dalje se biti ne može)

MI smo.

KAKO SAM ZABORAVILA SJETITI SE

Nisam numerološki tip osobe

dapače,

bolje zapamtim 1001 kadar

nego pet znamenki.

No naše datume znam i budna, u snu, na javi...

Putujem tako od jednog do drugog,

redovno

na pravcu Split – Ljubljana.

Istina bez kofera...

Sve što trebam odavno je u srcu

pospremljeno,

opeglano,

čisto...

Istina bez podrazumijevajućih vrećica lavande,

na nju sam alergična,

kao i na još neke pojavnosti...

Zanimljivo je da ni kondukter više ne pita kamo ću.

Samo šutke otkine „kartu“ i pogleda me sućutno ispod oka.

Na graničnim prijelazima mi ne traže

ni jedan od dokumenata.

Puste me da pređem granicu...

a ja im iz zahvalnosti na rampi zalijepim friško napisan stih.

I zanimljivo je kako uvijek pada neka tiha kišica,

kad stignem na Prešernov trg
kako bi pred nogama pjesnika ispovjedila suze.

U potrazi za papirnim rupčićem
u lijevom džepu traperica nalazim podsjetnik
kako je
„došlo vrijeme da te zaboravim“

A jedino to, zaboravila sam sjetiti se.

PODSTANARSTVA SNA

I dok tražiš od mene odgovore,
na moja pitanja postavljena tebi...
Dok obrazlažem čežnju
kao filozofski traktat o bitku
ne bi li sa što manje riječi
u jednom dahu rekla sve.

Uviđam
kako je preskupo ovo podstanarstvo
u džepovima iznošenih kaputa.
U kojima omotona ostacima stihova
(umrljanih tozom od kave)
ušuškavam sne.

Da ih daljina ne otuđi,
jecaj nenadglasa...

U ZNAKU TRINAESTICE

Odavno to više nije bila stvar ni ponosa ni predrasuda...

Bio je to čisti RUSKI RULET

U bircu mojih želja

S dva prigušena fenjera

I jednim leptirom dobrano umornim od prelijetanja

Između jučer i sutra

U znaku proklete trinaestice

Natjecali smo se

Tko će se prije usmrtniti zaboravom.

Onako laganini

Na pola teatralno

Skinuli smo maske

I s podignutom čašom tišine

(kojoj ni patetika nije htjela nazdraviti)

u samo jednoj stotinki sekunde

zanijekali

...tebe

...mene

...NAS!

I konačno sam spoznala zašto Francesca (u Mostovima okruga M)
nije iskoristila stajanje na semaforu...

Da

Ljubav je najhrabrija kad pustiš!

Kad srcu dopustiš

da otpusti

popudbinu suze!

(po) NEKAD

Ponekad pobjegnem od sebe

...danima se ni sebi ne javim.

Al u tim lutanjima

redovito svratim do tebe.

...no, ni tebi se ne javljam.

Ponekad sam tako

tek

kovitlac šutnje...

OD DANAS SAMO SAM JA

Ne nisam patetična.

I ne tjeraj me da se opravdam za ovu pogibeljnu nijemost
koja uzima danak u ne isplakanoj suzi.

U prigušenom kriku samoprijedora.

Tihom priznanju,

da sam negdje u plićaku srca

(još jučer) slutila aktualnu spoznaju.

Nisam pragmatična.

Dati trenutak svjesnosti

oslobođen je

kako od filozofije,

tako i od iluzije.

TABULARAZA...

Išarana nedorečenim snom!

Nisam ni romantična.

Dapače...

U mom pogledu sudaraju se tek stvarnosti,
poput vojnika u rovovima za vrijeme ne

najavljenog napada.

Nisam...

Ni ono što očekuješ,

Niti ono što priželjkuješ.

Ponajmanje ono što sam željela biti.

Nisam...vjeruj mi.

Od danas SAMO SAM - JA!

A.B.Šimiću

Mjesto kistom oslikao si je pjesmopisom.

Odijevajući u ode njene brijegove.

I svaka molitva na putu,

bila je

za Hercegovinu;

hraniteljicu, majku, sestru.

... i danas

dok pod tvojim i mojim brijegom

sunce uskrisuje zore

pjesnici se susreću na ŠIMIĆEVIM SUSRETIMA.

I po tko zna koji put

baš tu se sastaje „naš različiti smisao“

dok voda žuborom teče
dok ljudi se muče radom
Brijeg stameno stoji.
...dostojan susjed neba.

LJUBAV JE STRPLJIVA

Ne sabireš
ni zloće ni pakosti.

Ne zaustavljaš se pred našim
očajem,
osudama,
predrasudama.

Ne sablažnjavaš se
nad našim grijesima i opačinama.

Naprotiv.
Kao bisere,
pomno skupljaš
kapljice našeg milosrđa,
i brineš da se ne razaspu,

jer znaš

da će nam se u onaj dan

mjeriti

„mjerom kojom smo mjerili“.

NEKOPIRATI

PRICE

ZABORAV

Bilo je mnogo potencijalnih prostora za zaborav. No, mene je očarao kutak na završetku ulice Kralja Tomislava. Enterijer je odisao kolorističkom arogantnošću grafita. Dok je interijer bio posvema drugačiji. U njemu je vladala tišina. Ne mukla, naprotiv. Tišina osebujna kvantitetom i kvalitetom. Gotov uglazbljena zalaskom sunca. Tu sam se smjestila na žutoj (trošnoj fotelji)... Skoro sam zaboravila. Naokolo svud je padala (više rominjala) plaha kiša. No, ne i u kutku na završetku ulice Kralja Tomislava. Tu je vladao posve statičan mir, još k tome suh. Samo je uglazbljena partitura tišine, povremeno narušavala čas odreknuća.

ZIMA

Mogla bih se zakleti, da toga 04. veljače mjesec uopće nije izašao. Imala sam dojam, da je nakon jučerašnjeg podneva, odmah nastupilo jutro. I nešto mi je govorilo da nikada neće ni prestati. Zamrznuta prozorska okna, kroz koja su se nazirali borovi. Dok je ploča Arsena Dedića „plesala“ krotki valcer. Miris friško samljevene kave, provlačio se ispod pragova. Te naoko trošne, al egzotične brvnare. Sakrivene u zagrljaju Žumberačkog gorja. Postaje naših zbjegova od; ljudi, buke, žurbe, od NEKIH nas koji su nestajali na rubovima brda. Kako bi se na rubovima usana, stopili u neka nova proljeća, na brdu svitanja.

STRADUN

Pošanski sandučić bio je prebukiran računima, katalozima, prospektima. I tek kada sam izvadila kompletan sadržaj, primijetila sam na dnu neobičnu razglednicu. Neobično je nedostatana definicija, za prizor koji se nalazio na tom komadiću papira.

Osobno sam bila iznenađena suzama koje su se slijevale niz moje lice. Mali komadić kartona, probudio je emocije. Probudio je sjećanje na ljeto 2013.

Nije to bilo obično ljeto.

Bilo je to NAŠE LJETO, i sva godišnja doba ga ne mogu nadmašiti.

Da; naše ljeto, naša ljubav, naš Stradun ... naša fotografija.

Sve je stalo na taj komadić papira.

Malu ljetnu razglednicu.

PRIČA O NJOJ (ili možda nama)

Četrdeset sedam konvertibilnih maraka.

Toliki je bio njezin današnji pazar. Čega? Čemu?

Mirta je bila tridesetogodišnja magistrica Ekonomije.

Zadnje tri godine, statista, šaptač, glavni akter, javnih natječajja i intervjua za posao.

Naravno, manje uspješnih i bez uspješnih.

Istina, nekoliko puta se drznula potražiti i posao u struci. No, uglavnom je tražila posao za preživjeti...

Iz te potrage, izrodila se i ideja o neuobičajenom performansu.

Na njenu izložbu ODBIJENICA ZA POSAO, došlo je 27 prijatelja, dečko (sada već bivši), baka, Dekan fakulteta koji je završila s prosjekom ocjena 4,7... i stomatolog. Sve u svemu, nekih tridesetak osoba. Pristojan auditorij za trominutni monolog o 32 odbijenice za posao. Među nazočnima nije bilo osoba iz javnog života, predstavnika medija...

Na kraju nije bilo ni domjenka...

Na kraju, kao i na početku Mirta je stajala sama...sa svojim odbijenicama!

Može se činiti sarkastičnim, no nije imala srca baciti ih u žutu kantu za smeće, koja se nalazila na kraju hodnika.

Pozorno ih je skupila sa izložbenih stalaka (s nekim čudnim strahopoštovanjem) i vratila u crvenu kutiju.

No, kako (barem je netko rekao) „na kraju svih krajeva, stoji početak!“ Iz ovoga

"kraja" rodila se druga ideja...

Već skoro pola godine, Mirta od starog papira izrađuje; naušnice, perle, fotografije, ukrasne kutijice... Kreira tuđe želje, kad već nije uspjela svoju?!

A sve je počelo sa 32 odbijenice...

Tko zna, možda njezina ekološka osviještenost i netom otkrivena kreativnost potakne nekog da upriliči kreativni performans, u kojem će Mirta dobiti svoje mjesto. Radno!

Istina sa četrdeset sedam konvertibilnih maraka, ne možeš promijeniti povijest ni tuđu ni svoju.

Možeš kupiti nekoliko bijelih kuverti, u kojima ćeš odaslati neke nove zamolbe. Tu i tamo počastiti se ulaznicom za dobar film. Nekome posuditi za kruh...

Ili... s naizgled „malo“, možeš puno više, od ...?!

Ustrajavajući, zasigurno možeš izgraditi neki novi – svoj svijet.

Život je baš čudan performans!

PRIČA BEZ NASLOVA

I

Godila mi je ta kišica na povratku . Kiša me uvijek vjerno dočikala i ispraćala. Uspjela sam zaobići par velikih lokvi, koje su se ispriječile pred ulazom u zgradu. Popela sam se polagano uz stepenice, koje sam znala prijeći i u snu, zatvorenih očiju. Poznavala sam njihove sitne zamke i nepravilnosti. Iako sam nosila, tri puna kofera, uspela sam se posve tiho. Starih se navika teško odreći.

Hm.. tko zna, jesu li u ovim stanovima još uvijek isti ljudi?!

Puno je bilo nepoznatoga. Jedino u što sam u ovom trenutku bila sigurna je, da u mome stanu nema nikog. Naravno, osim „tajnih podstanara“ kojima sam ga prije deset godina ustupila bez najamnine. Sigurna sam da su do sada sve zidove prekrili svojim fascinantnim mrežama. Uvijek sam se divila tim krhkim paucima – koji su s toliko strastvene virtuoznosti pleli svoje sne.

I sama sam to jednom pokušala – ali...

S dozom strahopoštovanja uvukla sam ključ u bravu. Kod prvoga okretaja, nije se dogodilo ama baš ništa. Zatim sam smijući se, još jedanput okrenula ključ, ni sama ne vjerujući da sam mogla zaboraviti činjenicu, kako sam uvijek ključala dva puta. Bože, koliko se toga zaboravilo i promijenilo.

Iza vrata me dočekala tišina. Kurtoazno sam je pozdravila i zamolila da me ne ometa u prvim koracima povratka. Bila sam svjesna da je načiniti korak, značilo

vratiti si nebrojeno koraka unatrag.

Možda zvuči nevjerovatno, al u jednom trenutku prostorom se prolomilo bezbroj tonova, šumova, glasova, taktova... Ne, nisu to bili glasovi nepoznatih utvara...

Bio je to njegov glas.

Odvažila sam se i desnom rukom potražila prekidač. U trenu, preda mnom se prostrla prošlost – gotov prozirna. Sa strahopoštovanjem sam se osvrnula oko sebe i pogledom pohodila najljepši i najdraži životni prostor! U biti, ovaj je stan jedino što sam u životu mogla nazvati svojim.

Soba je bila u konstruktivnom neredu (koji me uvijek inspirirao), pod prekriven požutjelim zgužvanim papirima, koji su bili prekrivni „nedovršenim redcima“ ...Šalice od čaja, s likovima popaja, štrumfova, crvenkapice, pepeljuge i drugih junaka iz bajki, bile su prepune suhih i hemijskih olovaka, mog besprijeekorno poslušnog „oruđa i oružja“.

Bila je tu i najdraža vaza. Zelena, od murano stakla, koja je nekoć bila premalena da u sebi zagrlji sve ruže. Prelazila sam ovlaš rukom preko tih stvari, u strahu da se od moga dodira ne pretvore u prah. Jer, ruke su bile prepune emocija. Naočigled sve je bilo tu – a opet nije bilo ničega...

Moja radna soba, izgledala je usnula ispod naslaga paučine, pod kojom su spavali soneti prošlosti. Na stoliću kojeg smo kupili u Egiptu, stajale su požutjele čaše, par bočica laka za nokte, nekoliko Balaševih cd-ova i dvije njegove knjige...

Zanimljivo, nakon toliko vremena nije se osjećao onaj teški miris ustajalosti... Ili mi je subjektivno, vlastita prošlost mirisala na ruže. U stvari, pitanje je može li čovjek biti objektivan u procjenjivanu „mirisa i okusa“ vlastite prošlosti?!

U jednom trenutku, osjetila sam potrebu za bijegom, od stana, od uspomena... No, poznajući besmislenost dosadašnjih bjegova, odlučila sam ostati i ostvariti svoj

naum. Toj odluci doprinijela je i činjenica, da sam teškom mukom dobila dva mjeseca neplaćenog odmora i vratila se u Zagreb. S ciljem, da napišem priču o ljubavi koja je živjela punih sedam godina i ni dana više. Odlučila sam objaviti je (pa taman je nitko nikada ne pročitao), jer bila je previše bogata i lijepa, da bih je tek tako prepustila sjećanju. Nije bilo vremena za očaj. Na kraju krajeva za njega se ne uzima neplaćeni odmor. Očajavati možeš i u radnom vremenu.

Prije nego sam raspakirala stvari, otišla sam do obližnje trgovine, kako bih nabavila preparate za čišćenje. Blagajnica je bila šokirana iznosom na kasi, no da je znala koje naslage prošlosti treba očistiti – drugačije bi razmišljala. Nakon dosta truda i muke, kroz očišćene prozore, stidljivo se promililo sunce i prisjetilo se antiknog namještaja na kojem je nekad ponosno stanovalo. Nakon dva dana pospremanja, stan je bljesnuo starim sjajem.

Trećega dana, računajući na pravilo o „trećoj sreći“, odlučila sam otpočeti s pisanjem. Ne želeći si krasti od vremena, naručila sam dostavu za sva tri obroka, napravila termosicu kave, navila Balaša, otvorila laptop i...

Pojavila se prva nedoumica. Koji naslov dati priči, u kojoj je rođenje jednog djeteta, značilo smrt jednoj ljubavi. Na koji način tu priču ispričati, a da istovremeno ne ispadneš bahat i sebičan?! Nakon kraćeg razmišljanja, odlučila sam započeti s pisanjem, a naslov ću dodati na kraju. Iako sam bila svjesna svojih spisateljskih sposobnosti, iznenadila me bujica riječi koja je izvirale iz mene. Za nepunih sedam sati, negdje oko pola pet bilo je gotovo prvo poglavlje.

U njemu sam opisala ratna događanja početkom devedesetih, granatiranje Zagreba, strah, zebnju i neizbrisivu molitvu na usnama. Samo su Bogu znane; nade, vapaji,

molitve, suze, dani i noći iščekivanja njegovog povratka. Najedanput, u nosnicama sam osjetila miris njegove uniforme. Bože, što bih dala da ponovno osjetim te ruke i u njegovom zagrljaju probdijem sate tišine.

Neočekivano, rijeku riječi, zamijenila je rijeka suza. Nisam se više pitala zašto, jer nije bilo nikoga da mi odgovori. No, to će pitanje vječno ostati na mojim usnama. Ponovno sam prošetala alejama boli, između postaja tišine i kajanja. Svjesna, da sam u trenutku kada sam imala pravo birati - svjesno odbrala da te izgubim. A sve zbog tog djeteta, tog „slučajno“ začetog života, koji je uništio moj život. Preblag je pojam uništio, možda je prikladnije reći izbrisalo moj život.

Jer, ne poznajem život poslije tebe.

II

U novome svitanju, rodio se novi optimizam. Jutro je mirisalo na proljeće, iako je do njega bilo više od čitavog godišnje doba.

Ispijajući na balkonu jutarnju kavu, udahнула sam jutro punim plućima. Vjerojatno su protekli dani, te emocije koje sam istresla na papir, olakšali moju umornu dušu. Stoga sam odlučila, danas ne pisati. Jutarnje zrake sunca obećavale su vedar dan. Iskreno zaboravila sam osjećaj vedrine i danas sam ga htjela ponovno oživjeti. Na kraju krajeva zaslužila sam barem toliko – živjeti, mada taj glagol nužno ne nosi sa sobom i sreću.

Neplanirano, noge su me dovele do Kamenitih vrata.

Pogled mi je prvo pao na svijeće, koje su i danas gorjele istim optimističnim plamenom. Sjećam se, kako mi je jednog jesenjeg jutra nalik ovome, javio da sa

svojom postrojbom ide braniti Vukovar. Za nekih sat vremena, kupila sam sve voštanice koje sam našla u gradu, došla ovdje i palila ih jednu po jednu pred Bogorodičnim likom. Kao da je bilo jučer, sjećam se sućutnog pogleda starice koja mi je pomogla zapaliti na desetke svijeća. Ništa me nije pitala. Iz mojih suznih očiju i koljena izranjenih od klečanja, shvatila je da samo ljubav može plamtjeti takvim žarom i bdjeti tolikom molitvom. Sigurna sam, da i danas deset godine poslije, postoje ostaci tih voštanica. Promatrala sam svijeće i šutjela. Jer, nisam više imala, ni molitvi ni pitanja...

Klupe u parkovima, bile su „ukrašene“ nekim novim grafitima. No, bilo je tu i starih zapisa i imena urezanih ključem. Bilo kamo da koracnem, imala sam osjećaj da je miris prošlosti, sjena sadašnjosti. A ja sam, ne znam iz kojeg razloga bila sigurna, da ću je poput mudrog ribara zahvatiti i smjestiti u par stranica priče. Nepojmljiva je snaga prošlosti. Ima u njoj nečeg fatalnog, da ti je se bude teško i odreći. Stigne te, kamo god da kreneš.

U Gornjogradskoj ulici, pronašla sam prodavača kestenja. U njegovom pogledu, na jedan trenutak mi se učinilo kao da me je prepoznao. Izgledao je propalo, pa i siromašno, no i danas je ljubazan kao u ta dobra vremena. Miris kestenja, dozvao je neke nove dijelove priče, koje ću ostaviti za neku priču s naslovom...

Iako je jutros izgledalo drugačije, sunce se ipak nije uspjelo usprotiviti jeseni. Na kopcima sam osjećala kišu. Ne znajući kamo se od nje skriti, osjetila sam se kao stranac u vlastitom gradu, za kojeg sam bila sigurna da ga poznajem kao dlan svoje ruke.

Plima različitih osjećaja, istovremeno me zbunjivala i nasmijavala. Uzevši u obzir činjenicu da sam se vratila kao heroj, prihvatila sam kišu kao prvi test. Sjela sam

na stari zidić i prebacivši nogu preko noge, ponosno izložila lice oblacima. Na kraju krajeva, igrala sam se ja i s većima od njih. Nisam razmišljala o čemu razmišljaju prolaznici dok gledaju, kako se s osmjehom izlažem kiši. Ta otkuda su mogli znati da me nebrojeno puta grlila zajedno s tobom. U naše valcere na kiši, bili su nekoć zaljubljeni i pločnici Zagreba. Bože, kako je s tobom sve bilo tako lijepo, tako lako, pa i u sjećanju.

Ne znam koliko sam vremena provela sjedeći tako pokisla na proputovanju kroz sjećanja, kada mi je prišla jedna zabrinuta starica. Vjerojatno je mislila da sam strankinja, te mi je gestikulirajući pokušavala pojasniti kako mi želi posuditi kišobran. Zahvalila sam joj se osmjehom i krenula dalje. Kući sam se vratila mokra, pomalo i promrzla jer već je padalo predvečerje. Al nekako sretna, kao da me ta kiša umila, isprala jedan sloj gorčine.

Dani koji su uslijedili bili su ispunjeni mirisom limuna i čaja.

Priča je strpljivo čekala...

Sve je čekalo moje buđenje, moje vlastito proljeće.

III

Bolovala sam puna tri dana. Bilo je vrijeme za nastavak priče. Ponovno sam pročitala ispisane stranice, te po ko zna koji put shvatila, da ga ni zbog čega na svijetu neću prestat voljeti. Nikada. Takva ljubav ne gasne.

S obzirom da sam poprilično opisala ratna događanja, prepuna ljubavi, straha i strepnje. Odlučila sam naredno poglavlje napisati u sretnijem štitu. No došavši do teme - on, ja i sreća nisam znala odakle početi. Ta naša ljubav se i ne može drugačije opisati, već kao sreća. Znam da iz današnje perspektive to paradoksalno

zvuči, al doista je bilo tako.

U prilog toj tvrdnji...

Bilo je Valentinovo, te davne 1992 godine. Za čudo božje toga jutra nije bilo niti jedne uzbune. No, predvečer dok sam se pripremala za počinak, susjedi su usplahireno galamili pred mojim vratima, prepričavajući zadnje vijesti u kojima su građani upozoreni da prenoće u skloništima. Istina, prijedlog mi se nije sviđao, no činjenica da sam stanovala na 12 katu, natjerala me da siđem dolje. Iskreno, bila sam otupjela i na strah i na sirene. Činjenica da je on svakodnevno na prvoj liniji bojišnice, bila mi je strašnija od informacije koju su i dalje prepričavali. Nakon nepunih sat vremena, predsjednik kućnog savjeta ponosno je priopćio da više nismo u opasnosti i da možemo ići. Cijela mi se priča činila izmišljenom, no... Dok su se ostali žurno trpali u liftove, odlučila sam krenuti stubama. Došavši do stana, začula sam glazbu, a bila sam sigurna da sam pri izlasku sve pogasila. Otvorivši vrata, u mračnom hodniku susrela sam se s njegovim pogledom. Stan je bio prekriven svijećama i ružama... Na stolu večera... Ma koliko željela, ne mogu se sjetiti što se zbivalo između tih 22.30 i 05 sati kada je otišao. Zastalo je i vrijeme, i srce i suze... ni san, ni java više nisu imali pravo glasa... Nakon njegovog odlaska, po stanu sam našla nekoliko u vrpcu uvezanih pjesama, koje mi je napisao na ratištu. Stihovi su bili prepuni ljubavi, odanosti, čežnje.. Smijala sam se i plakala nad tim stihovima, zamišljajući kako ih piše potajice, uz plamen svijeće. Nikada nije skrivao svoje osjećaje, al zato je skrivao svoju plahu ranjivost, koju sam ja tako ponizno i dostojanstveno znala prepoznati, zagrliti i obraniti.

Jer, nas dvoje nismo bili polutke cjeline, mi smo bili jedno. I bez obzira na kasnija

događanja i ovo danas, sigurna sam da on nikada nikome neće pripadati. Jer je bio i jeste samo sa mnom, u meni.

U nastavku priče opisala sam naš život nakon rata...

Naš boravak u Veneciji, proslavu mog 30-tog rođendana u Parizu, odmor u Egiptu itd. Te predivne dane, u kojima nismo bili svjesni ničeg drugog osim naše ljubavi.

Uz svaku od tih priča mogla bih priložiti album fotografija. No, ti albumi su opet zasebna priča.

Naime čisteći stan, jednu sobu - onu gostinjsku, sam u potpunosti zaobišla.

Ukratko, ta je soba bula muzej naše ljubavi. U njoj su boravili svi njegovi pokloni, slike, čak i njegova uniforma. Imala sam osjećaj, kada bih ušla u nju, da bi me zauvijek progutala.

No, bila sam sigurna da još uvijek miriše, na brilijantin.

IV

I kao što to obično biva, pročulo se da sam u Zagrebu. Neki stari prijatelji, htjeli su popiti neke nove kave. Osjećala sam se dužnom udovoljiti im, tako da sam nekoliko dana provela kao „posljednji boem“ po poznatim zagrebačkim bircevima.

I kao što sam ja zaobilazila pojedine kafiće, tako su ljudi zaobilazili spomen njegovog imena. No, bila sam sigurna da je svatko od njih u džepu krio najmanje dva tri pitanja na tu temu. Temu o davnoj, velikoj, prekinutoj ljubavi. Valjda se s godinama čovjek zasiti i tih izlazaka, buke u kafićima i nevještih konobara.

Zadovoljivši određena očekivanja, odlučila sam preostali dio vremena posvetiti sebi. Pa na kraju krajeva tu sam radi naše priče, a ne nekih novih/starih priča.

Kao gratis, odlučila sam današnji osunčan jesenji dan posvetiti voljenom gradu, a

zatim u preostala tri tjedan dovršiti planiran posao. Od Maje sam doznala da je na gradskom trgu otvorena nova slastičarnica, s profinjenim delicijama. S obzirom da sam se i dalje, do dvanaestog kata uspinjala stepenicu po stepenicu, mogla sam si priuštiti taj „luksuz“. Slastičarna je nadmašila moja očekivanja. Bila sam oduševljena kako tortom, tako enterijerom i osobljem. Sve je bilo na zavidnoj razini. Ono što mi se najviše dopadalo, bio je izostatak glazbe. Tako da je svatko za sebe, mogao u tišini uživati u okusima nepca. Vladala je takova tišina, da se moglo čuti otresanje cigarete. A upravo taj zvuk, u jednom trenutku, možda na pola kolača, narušio je moj mir. Za par stotinki vremena u meni se pojavila veća uzbuna, nego za vrijeme devedesetih. Nisam se morala okretati. Osjećala sam da je tu, tik iza mojih leđa. Nisam se usudila tražiti njegov lik na ostakljenim površinama. Razmišljala sam kako doći do izlaz , a ne sresti ga. Iz paničnog razmišljanja trgnulo me pitanje:

- Ispričavam se gospođo, jesu li novine slobodne?

Pogledavši ga u oči, shvatila sam da je to bilo zadnje što je želio. Jer, susresti se s mojim pogledom, značilo je susresti se s vlastitim grijehom, izdajom, bolom...

Šutjeli smo, zatečeni trenutkom. Dok ga je kćer čupala za rukav, nastojeći privući njegovu pažnju, mi smo se uhvaćeni u zločinu zvanom emocije, nijemo gledali. U jednom trenutku zagrlio je djevojčicu, kao da sam mu je htjela ukrasti. Jer, znao je da je ona meni ukrala njega i u njemu čitav život.

Ne znam, gdje sam pronašla snagu da dozovem konobara, platim račun i izađem na čisti zrak.

U meni su se miješali osjećaji; nevjerice, tuge, gorčine...

Konačno sam znala kako izgleda lice djeteta zbog kojega sam izgubila sve.

V

Tako se detaljno sjećam tog svibanjskog popodneva, na blagdan gospe Trsatske, kao da je bilo jučer. Za ručak sam pripremila njegova omiljena jela, očekujući da će on donijeti vino. Jer, sve naše godišnjice, proslavljali smo s bocom Pošipa. A sedma je to definitivno zaslužila! Stigao je prije dogovorenog vremena. Od njegovog uleta u stan, ugasile su se i svijeće na stolu. Izgledao je izgubljen, zbunjen, prestrašen... U bujici nesuvislih riječi, pokušavala sam pronaći odgovor. No, nisam nalazila ničeg osim njegovih suza u kojima se utapao. Kad sam ga napokon uspjela uhvatiti i zaustaviti, kao u bunilu, netrepnuvši rekao je: „Tanja je trudna.“ S obzirom na činjenicu da je Tanja je bila sestra našega vjenčanog kuma (barem je to trebao biti) ali nitko bitan u mom životu, ta mi se informacija činila suvišnom.

No, dok mi je jecajući grlio koljena (ni danas ne znam kako) dosjetila sam se jednog jedinog razloga, zbog čega je ta činjenica tako tragično bitna...

Do zore smo se prepirali, svađali, plakali...

Molio me da mu oprostim, da nastavimo dalje, da se vjenčamo, a da će se on brinuti o djetetu...

Iako se ljubav i razum uopće ne družu, tog jutra, tog uplakanog svibanjskog svitanja – bila sam sigurna da zaslužujem SVE od ljubavi - jer sam sve za nju dala. Bez obzira što sam ga voljela više od života, odlučila sam ne biti žena između...

Između dvije žene, između dvije suze ... između dvije sudbine ...

VI

Ako sam u nešto bila sigurna, to je da se nas dvoje nikada više nećemo sresti, ali...

Nakon neprospavane noći, otečenih kapaka, odlučila sam živjeti tišinu. Zastorima sam se skrila od sunca, kao da se krijem od sudbine.

Telefon je zvonio svako dvije minute. Nekada smo tako zazvonjavali jedno drugome, a zvuk zvona u prijevodu je značio; nedostaješ mi, trebaš mi, volim te... No, u meni nije postojala ni mrvica znatiželje. Bilo mi je svejedno tko zove, zašto zove...

Jednostavno, ima dana kada ti je svejedno i to što ti je svejedno!

Nakon prvog dana tišine uslijedio je drugi, zatim treći. Trebalo je vremena da se sedam godina bola utopi - u suzi, u tišini...

Al nakon svake tišine, slijedi kreativni monolog razuma. Barem kod mene.

Konačno sam smogla snage i otvorila vrata „muzeja“. Bilo je potrebno dva pakiranja velikih vreća za smeće, da u njima zavežem sve što je iole podsjećalo na njega. Zagonetno je to gdje čovjek pronade snagu, u trenutku kada pomisli da ju je

izgubio.

Nisam očajavala, tako je očito trebalo biti...

Stvari ću pospremiti u smeće, osjećaje u priču i konačno ću biti slobodna.

VII

Kraj pisanja priče i odmora, savršeno su se poklopili.

Putne torbe su bile spakirane. Do leta za London, preostalo je punih pet sata. Tako da sam imala dovoljno vremena, da napravim posljednje preinake na knjizi.

Stol je izgledao profinjeno, opremljen u stilu velikih majstora pera.

Istina umjesto držala i pera tu je bio laptop.

Kako bih nazdravila završetku priče, iz neispijene boce od prije deset godina (da, sačuvala sam je) usula sam si čašu Pošipa. Moram priznati da sam uživala u toj profinjeno poetskoj atmosferi. Prizor sam fotografirala, kako bih ga iskoristila za naslovnicu knjige.

Da, skoro sam zaboravila navesti, kako je taj savršeni ambijent upotpunjavala njegova fotografija. Jedina preostala.

Ruku na srce, zaslužio je nazočiti ovome završetku.

Dok sam prilagođavala font i veličinu podnaslova, začulo se zvono na vratima.

Otvorivši ih, susrela sam se s najljepšim očima, skrivenim između nepoznatih bora.

Izgledao je tužno, zbunjeno...

Jednom je rukom grlio kćer, a u drugoj buket ruža. Crvenih. Trudila sam se u tom prizoru pronaći simboliku, al iskreno - nije mi se dalo.

- Možemo li ući? Bar na tren?

Izmaknula sam se i dopustila da zakorače u moj svijet.

Pokušavajući započeti razgovor, dodao mi je ruže.

Kako bih dobila na vremenu, otišla sam potražiti vazuu.

Dok sam slagala ruže, začulo se pucanje stakla uz povik:

- Tata, gle – tvoja fotografija.

Ne znam kojim riječima bi se mogao opisati zatečeni prizor.

Dok se djevojčica prestrašeno skrivala u očevu zagrljaju, po laptopu se razlijevalo vino pomiješano s komadićima stakla. Ekran je treptao nekim čudnim bojama, kao da će se rasplakati.

I ja sam htjela, no suze su bile šokirane prizorom.

Najedanput, sve je utihnulo i nestalo.

Bez riječi sam promatrala lice uplakane djevojčice.

Nisam nalazila način da joj objasnim,

kako sam nekoć zbog nje

izgubila sedam godina ljubavi,

a danas,

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0937
Publishers online and owners, Peter M. Tase and Sabahudin Hadžialić, MSc
E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>
sedam poglavlja knjige .

Knjige, kojoj nisam stigla dovršiti naslov.

PR
DIOGEN pro kultura
<http://www.diogenpro.com>

NEKOPRATI